
ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 256

din 17 martie 2020

Prin Raportul nr. 19-3731/IJ/19.12.2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor referitoare la activitatea desfășurată de magistrații-asistenți, precum și obiecțiunile formulate de Înalta Curte de Casație și Justiție și răspunsul inspectorilor judiciari la acestea.

Prin Ordinul nr.78/16 iulie 2018, emis de Inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, s-a dispus efectuarea unui control tematic la Înalta Curte de Casație și Justiție, având ca obiect activitatea magistraților-asistenți, control în urma căruia a fost întocmit Raportul de control nr. 5249/IJ/2419/DIJ/2018.

În ședința Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii din data de 19.12.2018 s-a dispus restituirea Raportului având ca obiect activitatea magistraților -asistenți, în vederea refacerii integrale, cu luarea în considerare a unor aspecte punctuale menționate în adresa nr.2/22148 din 15.04.2019 a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, prin Ordinul nr. 131 din 6 august 2019, emis de Inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, s-a stabilit ca, în cadrul controlului ce urmează a fi efectuat, inspectorii să verifice modul de îndeplinire de către magistrații-asistenți cu funcții de conducere a atribuțiilor manageriale, precum și respectarea de către magistrații-asistenți a normelor procedurale și regulamentare aplicabile în activitatea acestora.

Totodată, prin ordinul menționat s-a dispus ca verificările să se raporteze la indicatorii de bază vizând eficiența și calitatea activității magistraților-asistenți, urmărindu-se gradul de încărcare, respectarea termenelor pentru îndeplinirea atribuțiilor, situația comparativă a repartizării atribuțiilor pe secții și în cadrul aceleiași secții, cât și în ce măsură se realizează o alocare judicioasă a volumului de activitate, precum și modalitatea de îndeplinire a atribuțiilor magistraților-asistenți și din perspectiva separării atribuțiilor acestora de cele ale grefierilor, comunicarea cu judecătorii și cu personalul auxiliar din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Verificările au vizat activitatea desfășurată de către magistrații-asistenți în perioada 3 ianuarie 2017 - la zi, iar verificările directe s-au desfășurat în perioada 21 octombrie 2019 - 5 noiembrie 2019 și au vizat, pe lângă analiza situațiilor ce au fost puse la dispoziție de conducerea instanței supreme, și discuții cu majoritatea judecătorilor și magistraților-asistenți, precum și cu grefieri din cadrul fiecărei secții, cu magistrații-asistenți care au îndeplinit și/sau îndeplinesc funcții de conducere, pentru stabilirea modalității concrete de îndeplinire a atribuțiilor specifice, practica existentă la nivelul fiecărei secții sau complet, dacă este cazul, precum și a modului de colaborare și comunicare în cadrul instanței.

Prin adresa din data de 9 decembrie 2019, raportul de control nr.19-3731 a fost comunicat Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a lua cunoștință de cuprinsul acestuia și pentru formularea unor eventuale obiecțiuni, iar prin adresa nr.955 din 13 decembrie 2019, au fost înaintate Inspecției Judiciare punctele de vedere și obiecțiunile formulate de secțiile instanței supreme la raportul de control.

Obiecțiunile formulate au accentuat, în principal, volumul considerabil de activitate al magistraților asistenți, semnalând, totodată, unele erori materiale.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată că activitatea magistraților-asistenți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a desfășurat, în general, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în legi și regulamente, poziția magistratului-asistent în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind importantă din perspectiva sprijinirii judecătorului, în sensul de a permite orientarea activității acestuia spre dezlegarea problemelor de drept și nu spre îndeplinirea sarcinilor administrative.

În ceea ce privește activitatea în cadrul ședințelor, Secția semnalează că, inițial, în ședința de judecată participa doar magistratul-asistent, nu și un grefier de ședință, iar după modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție sub aspectul menționării grefierului de ședință, s-a reușit și potențarea activității magistratului-asistent și degrevarea acestuia de sarcini specifice personalului auxiliar.

De asemenea, Secția constată disponibilitatea magistraților-asistenți de a răspunde exigențelor completului de judecată cu care lucrează și de a îndeplini atribuțiile extrajudiciare specifice, fiind reliefată o bună comunicare și colaborare cu judecătorii și personalul auxiliar.

Secția pentru judecători mai reține că magistrații-asistenți cu funcții de conducere s-au implicat activ în coordonarea activității secțiilor, iar prim-magistratul-asistent a rezolvat cu eficiență și promptitudine problemele ivite. Totodată, activitatea de comunicare a actelor decizionale ale conducerii către personalul instanței este rapidă, clară, prim-magistratul asistent asigurându-se că acestea au fost bine înțelese sau implementate corect.

Din perspectiva activității de coordonare a personalului, Secția constată că aceasta este transparentă, echilibrată și eficientă, în acord cu actele decizionale ale conducerii, iar în cadrul ședințelor organizatorice ale conducerii, la care prim-magistratul asistent participă, propunerile/opiniile formulate în scris sau oral sunt pertinente și de natură a rezolva sau remedia problemele supuse dezbaterilor sau analizei. Colegiul de conducere s-a preocupat pentru realizarea unei repartizări judicioase a posturilor de magistrați-asistenți între secții, pe baza unei analize comparative a volumului de activitate, și cu respectarea specializării magistraților-asistenți, majoritatea modificărilor numărului de posturi alocate secțiilor fiind efectuată pe parcursul anului 2019.

Secția pentru judecatori reține stabilitatea magistraților-asistenți, precum și a grefierilor, pe complet, în măsura posibilităților oferite de resursele umane ale instanței, astfel încât există posibilitatea la nivelul fiecărui complet a unui mod concret de lucru, în acord cu exigențele fiecărui judecător. Alocarea a câte 3 magistrați-asistenți pe complet este de natură a optimiza activitatea acestuia și de a crea premisele pentru îndeplinirea de către fiecare magistrat-asistent a atribuțiilor la un standard corespunzător. Consecința acestui mod de organizare folosește și judecătorilor, care pot beneficia astfel de un sprijin real, în acord cu importanța dată de legiuitor instituției magistratului-asistent în activitatea instanței supreme.

În acest context, Secția pentru judecatori constată că o vulnerabilitate importantă o constituie numărul insuficient de resurse umane, nu toate completurile beneficiind de stabilitatea celor 3 magistrați-asistenți alocați. Participarea prin rotație a acestora are ca efect supra-aglomerarea activității, cu consecința reducerii timpului necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor la standarde ridicate.

Din perspectiva alocării resursei umane, Secția remarcă practica diferită de la Secțiile I și a II-a civile, în procedura de filtru. Astfel, la aceste secții, dosarele având ca obiect *recurs*, în care trebuie efectuată procedura de filtru sunt repartizate unui magistrat-asistent care, de regulă, participă în continuare la judecarea cauzei, în sensul

că va intra în toate ședințele de judecată pe rolul cărora se va afla respectivul dosar, indiferent dacă era planificat sau nu în ședința de judecată; în acest mod, la ședința de judecată participă, pe rând, mai mulți magistrați-asistenți, în funcție de persoana care a întocmit raportul de admisibilitate. Acest mod de organizare nu este, însă, unitar în cadrul Secției I civile, unde anumite completuri intră cu un singur magistrat-asistent pe ședință, fără a ține cont de magistratul-asistent care a gestionat dosarul în procedura de filtru. Practica diferită este cunoscută de conducerea secțiilor, care a inițiat discuții cu judecătorii, însă ținând cont de lipsa unei prevederi exprese, nu s-a reușit încă adoptarea unui punct de vedere comun, având în vedere că ambele modalități de lucru prezintă avantaje și dezavantaje. Cu toate acestea, Secția reține că problema este în atenția conducerii și urmează a fi adoptată o practică unitară.

Cu referire la rolul magistratului-asistent, Secția pentru judecători constată că majoritatea judecătorilor a semnalat un nivel de pregătire care nu permite îndeplinirea atribuțiilor specifice în mod corespunzător, ceea ce se reflectă în mod direct asupra sprijinului concret acordat, potrivit dispozițiilor legale, judecătorului. Astfel, a rezultat că, în dosarele civile, puțini magistrați-asistenți își exprimă votul consultativ în cadrul deliberărilor, invocându-se de către judecători că aceștia studiază dosarele, de regulă, din perspectivă procedurală, și nu pe aspecte de fond. Există, însă, și completuri de judecată care au subliniat buna pregătire profesională a magistraților-asistenți cu care lucrează, atât din punct de vedere teoretic, cât și al practicii judiciare.

Secția mai observă că o deficiență semnalată în mod frecvent în legătură cu activitatea magistraților-asistenți este aceea a lipsei tehnicii de motivare a hotărârilor judecătorești, astfel că, deși din punct de vedere statistic aceștia motivează peste 80% din hotărârile pronunțate, în fapt, majoritatea acestora necesită multiple corecturi, precum și o verificare atentă din partea membrilor completului, uneori fiind realizate modificări substanțiale.

Cu toate acestea, Secția constată că aspectele negative semnalate nu au fost valorificate în procesul de evaluare al magistraților-asistenți decât în mică măsură, toți

magistrații-asistenți obținând calificativul "foarte bine" la ultima evaluare (anul 2017) și doar la anumiți indicatori de evaluare au fost acordate note mai mici. Totodată, nu există o evidență a lucrărilor restituite magistraților-asistenți, iar judecătorii nu semnalează, de regulă, nemulțumirile în mod oficial, prin întocmirea unor referate comunicate magistratului-asistent șef.

În acest context, Secția pentru judecători apreciază că lipsa unui proces de evaluare efectivă a activității magistraților-asistenți reprezintă o altă vulnerabilitate identificată, dat fiind că acordarea calificativului maxim nu numai că nu stimulează persoanele pentru îmbunătățirea performanțelor profesionale, dar descurajează pe cei care dovedesc preocupare și se implică activ în exercitarea atribuțiilor.

În raport de constatările efectuate, în vederea îmbunătățirii activității, Secția apreciază că s-ar impune luarea unor măsuri concrete, printre care necesitatea unei pregătiri prealabile începerii activității de către magistrații-asistenți, în raport de atribuțiile pe care aceștia urmează să le îndeplinească, măsură de natură a rezolva inclusiv aspectul privind tehnica de redactare a hotărârilor judecătorești.

O variantă o reprezintă înscrierea magistraților-asistenți nou recrutați în sistemul de pregătire profesională al Institutului Național al Magistraturii (similar obligației instituite judecătorilor și procurorilor prin dispozițiile art.33 alin. (13) din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare) dată fiind similaritatea modalității de recrutare între cele două categorii profesionale și exigențelor la care acestea trebuie să răspundă.

O altă modalitate de îmbunătățire a activității ar fi evidențierea distinctă a lucrărilor întocmite necorespunzător de magistrații-asistenți, în vederea realizării unui proces de evaluare profesională a activității acestora în mod real și efectiv, în acord și cu opiniile exprimate de judecători, valorificarea acestor date în procesul de evaluare, cu consecința responsabilizării magistraților-asistenți și stimularea acestora în direcția aprofundării pregătirii profesionale. Prin această măsură, s-ar furniza date exacte cu privire la volumul de activitate.

Secția pentru judecători mai constată că o altă vulnerabilitate, ce afectează instanța supremă în ansamblul său și se răsfrânge în mod direct și asupra activității desfășurate de magistrații-asistenți, o reprezintă spațiul inadecvat în care se află în prezent sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție (cu excepția Secției de contencios administrativ și fiscal, care se bucură temporar de condiții corespunzătoare), astfel că personalul instanței supreme se confruntă cu lipsa spațiului necesar pentru desfășurarea activității (săli de judecată, birouri, spații de arhivare).

Fată de punctele de vedere și obiecțiunile formulate de secțiile instanței supreme la raportul de control înaintate Inspecției Judiciare prin adresa nr.955 din 13 decembrie 2019, care au vizat, în principal, volumul considerabil de activitate al magistraților asistenți, semnalându-se, totodată, unele erori materiale, Secția pentru judecători constată că acestea nu sunt de natură să ducă la modificarea concluziilor raportului întocmit sau la schimbarea propunerilor inspectorilor judiciari.

Având în vedere cele constatate, reținând și propunerile formulate în vederea înlăturării vulnerabilităților, Secția pentru judecători va aproba Raportul Inspecției Judiciare nr. 19-3731/2020, având ca obiect activitatea desfășurată de magistrații asistenți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Fată de aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 40 lit. p din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

**SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1 - Aprobă Raportul Inspecției Judiciare nr. 19-3731/2020 având ca obiect activitatea desfășurată de magistrații asistenți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Art.2 – Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Data în București, la data de 17 martie 2020

Președinte,

Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ

